

سید غلامرضا حسینی

شاخه‌های سوخسته

نگاهی به تاریخچه،
انواع و آسیب‌های مواد مخدر

آفتاب توسعه

مرکز مطالعات و انتشارات

- شاخه‌های سوخته (نگاهی به تاریخچه، انواع و آسیب‌های مواد مخدر)
- مؤلف: سید غلامرضا حسینی • ناشر: مرکز مطالعات و انتشارات آفتاب توسعه
- طرح جلد: بیژن صیفوری • چاپ اول: ۱۳۸۵ • شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- لیتوگرافی: چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

• شابک: ۹۶۴-۷۸۶۷-۰۷-۸ ۹۶۴-۷۸۶۷-۰۷-۸ ISBN 964-7867-07-8

• نشانی: تهران، صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۷۸۵۱

E-mail: AFTABTOSEEH@tehran.irpost.com

• قیمت: ۱۴۰۰ تومان

• مرکز فروش: ۰۹۱۲۶۸۰۵۷۳۰

• حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

حسینی، سید غلامرضا، ۱۳۵۲_

شاخه‌های سوخته (نگاهی به تاریخچه، انواع و آسیب‌های مواد مخدر)
سید غلامرضا حسینی، - - تهران: آفتاب توسعه، ۱۳۸۵.
۱۴۴ ص: مصور، جدول.

ISBN 964-7867-07-8: ۱۴۰۰ ریال

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

The burnt branches a survey of history,
kinds and harm of drugs.

ص.ع. به انگلیسی:

کتابنامه: ۱۴۳-۱۴۱.

۱. مواد مخدر، ۲. مواد مخدر -- تاریخ، ۳. اعتیاد، ۴. مواد مخدر - جنبه‌های مذهبی
- اسلام، ۵. مواد مخدر -- قوانین و مقررات -- ایران، الف. ایران، قوانین و احکام، ب. عنوان.

۳۶۲/۲۹۳

ش ۵۸۰/۱ ح HV

۸۴-۴۶۱۱۲ م

کتابخانه ملی ایران

فهرست

۹	 سخن ناشر
۱۱	 پیشگفتار

تاریخچه

۱۵	 تاریخچه مواد مخدر در جهان
۱۹	 تاریخچه مواد مخدر در ایران
۲۳	 تاریخچه پیدایش مخدرهای جدید

مواد مخدر

۲۹	 مواد مخدر
۲۹	 طبقه‌بندی مواد مخدر
۳۰	 ۱. سستی زها
۳۰	 ۲. توهم زها
۳۰	 ۳. توان افزاها
۳۱	 انواع مواد مخدر
۳۱	 سیگار
۳۴	 خشخاش
۳۵	 تریاک
۳۶	 شیره
۳۶	 مرفین

۳۷	هروئین
۳۸	کدئین
۳۸	تبائین
۳۹	گیاه شاهدانه
۳۹	حشیش
۴۰	پنگ
۴۱	گانجا
۴۱	چرس
۴۱	کوکا
۴۱	کوکائین
۴۳	اکستازی
۴۵	اکسپارتی
۴۵	کراک
۴۶	ال. اس. دی
۴۷	دی. ام. تی
۴۸	اس. تی. پی
۴۸	پی. سی. پی
۴۸	پسی لوسی بین
۴۸	ام. دی. آ
۴۹	پی. ام. آ
۴۹	متادون
۴۹	گیاهان روان گردان
۵۰	آمفتامین‌ها
۵۲	مخدر الکترونیکی
۵۲	الکل

دوپینگ

- دوپینگ ۵۷
- انواع داروهای دوپینگی ۵۸
- استفاده از داروهای ادرار آور در ورزشکاران ۵۹
- دوپینگ خونی ۵۹
- دوپینگ با چای و قهوه ۶۰
- عوارض ۶۰
- نمونه گیری برای آزمایش دوپینگ ۶۱

اعتیاد

- اعتیاد ۶۵
- ایدز و هپاتیت ۶۷
- دوران سرنوشت ساز ۷۱
- اصلی ترین علل و زمینه های اعتیاد ۷۲
- پیشگیری ۷۳
- چگونگی و علائم شناسایی مصرف کننده مواد مخدر ۷۵
- درمان ۷۷

آمارها

- اطلاعات آماری زندانیان سال ۱۳۸۱ ۸۱
- اطلاعات آماری زندانیان سال ۱۳۸۲ ۸۲
- اطلاعات آماری زندانیان سال ۱۳۸۳ ۸۳
- اطلاعات آماری زندانیان سال ۱۳۸۴ ۸۴

آرای مراجع عظام شیعه در خصوص مواد مخدر

- آرای مراجع عظام شیعه در خصوص مواد مخدر ۸۷
- حضرت امام خمینی (وفات ۱۴۰۹ هـ) ۸۷
- آیت الله سیدعلی خامنه ای (مقام معظم رهبری) ۸۸

- آیت‌الله سیدعبدالکریم موسوی اردبیلی..... ۸۹
- آیت‌الله جعفر سبحانی..... ۸۹
- آیت‌الله یوسف صانعی..... ۹۰
- آیت‌الله محمدفاضل لنکرانی..... ۹۰
- آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی..... ۹۰
- آیت‌الله محمدهادی معرفت..... ۹۰
- آیت‌الله حسین مظاهری..... ۹۰
- آیت‌الله سید حسین طباطبایی بروجردی (وفات ۱۳۸۰ ه‍.ق)..... ۹۰
- آیت‌الله شهید محمد باقر صدر (شهادت ۱۴۰۰ ه‍.ق)..... ۹۱
- آیت‌الله شهید مرتضی مطهری (شهادت ۱۴۰۰ ه‍.ق)..... ۹۱
- آیت‌الله سیدشهاب الدین مرعشی نجفی (وفات ۱۴۱۱ ه‍.ق)..... ۹۱
- آیت‌الله سیدابوالقاسم خویی (وفات ۱۴۱۳ ه‍.ق)..... ۹۱
- آیت‌الله سیدمحمد رضا گلپایگانی (وفات ۱۴۱۴ ه‍.ق)..... ۹۲
- آیت‌الله محمدعلی اراکی (وفات ۱۴۱۵ ه‍.ق)..... ۹۲

قوانین

- قوانین..... ۹۵
- قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن مصوب ۱۳۷۶/۸/۱۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام..... ۹۷
- آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر و الحاق موادی به آن مصوب ۷۶/۸/۱۷..... ۱۱۳

تصاویر

- تصاویر..... ۱۲۷

کتابنامه

- کتابنامه..... ۱۴۱

سخن ناشر

علی‌رغم مواجهه تاریخی کشور ما با مواد مخدر، در حال حاضر، مسأله مواد مخدر شکل مخاطره‌آمیز و کاملاً پیچیده‌ای به خود گرفته و گسترش جهانی یافته است. اعتماد به مواد مخدر علاوه بر زیان‌های جدی و خطرناک جسمی، بسیاری مشکلات روحی و روانی را به دنبال دارد که هر یک می‌تواند تهدیدی جدی در عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی کشور قلمداد شود. باید توجه داشت که کشور ما جمعیتی جوان دارد و بیش از ۵۰٪ جمعیت کشور در سنین زیر ۲۰ سال هستند. صرف‌نظر از موقعیت استراتژیک ایران به دلیل مجاورت با کشورهایی مانند افغانستان و پاکستان که جزء تولیدکنندگان عمده مواد مخدر در جهان محسوب می‌شوند، گسترش تهاجم فرهنگی غرب نیز زمینه گسترش استفاده از انواع جدید و به مراتب خطرناک‌تری از مواد مخدر را فراهم کرده است. برآوردهای رسمی اولیه از تعداد معتادین به مواد مخدر، رقمی حدود ۲ میلیون نفر را ذکر می‌کند، ولی بسیاری از شواهد به‌ویژه درباره معتادان تفتنی، از تعداد بیشتر معتادان در کشور حکایت می‌کند که بخش قابل توجهی از آنان را جوانان تشکیل داده‌اند.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی با وجود تلاش گسترده کشورمان و جان‌باختن بیش از چهار هزار نفر از نیروهای نظامی و انتظامی در راه مبارزه با قاچاق مواد مخدر، رشد صعودی استعمال مواد مخدر متوقف نشد و این موضوع همچنان به‌عنوان یک نگرانی جدی در کشور، نظرها را به‌خود جلب کرده است.

امروزه علی‌رغم عمر کوتاه گرایش به عامل پیشگیری در جهان، شیوع اعتیاد در کشورهایی که فعالیت‌های پیشگیری اعتیاد را از طرق مختلف با جدیت پیگیری می‌کنند، کاهش قابل ملاحظه‌ای یافته است. تعداد مصرف کنندگان مواد مخدر در آمریکا در سال ۱۹۹۰، نسبت به سال ۱۹۸۵ افزایش نیافته است، که این تغییر مدیون فعالیت‌های پیشگیری از اعتیاد است. برای تقویت چنین رویکردی ابتدا باید از انحصار نگاه مجرمانه به استعمال مواد مخدر عبور کرد و معتادان را بیمارانی برشمرد که نیازمند درمان هستند. لغت «پیشگیری» یعنی جلوگیری از وقوع یک اتفاق، یا مداخله‌ای مثبت و اندیشمندانه برای مقابله با شرایط مضر قبل از این که به بیماری منجر شود. اما باید توجه داشت این بیماری ضمن آن که معلول عوامل روحی و روانی است، در یک بستر فرهنگی خاصی گسترش یافته است که علاوه بر خانواده، مجموعه عناصر اجتماعی در آن نقش داشته‌اند.

این سؤال که چرا بسیاری از جوانان امروز ما، اعم از فقیر یا مرفه، استعداد بالقوه یا بالفعل برای رو آوردن به استعمال مواد مخدر دارند، سؤال مهمی است که پاسخ به آن بیش از همه مستلزم مرور سیاست‌ها و برنامه‌های فرهنگی و تربیتی کشور، به‌ویژه در دو دهه اخیر است.

در عین حال، شروع یک تلاش گسترده برای پیشگیری یا مبارزه با این بلای خانمان‌سوز دنیای مدرن، همراه با توسعه آگاهی‌آحاد جامعه از آثار و عواقب هر یک از انواع مواد مخدر کاملاً ضروری است و باید در سطوح و قالب‌های مختلف از سوی مراکز فرهنگی دنبال شود. کتابی که پیش روی شما است، یکی از مجموعه اقدامات مؤثری است که می‌تواند در افزایش سطح آگاهی عمومی درباره مواد مخدر کارساز باشد. از جناب آقای سید غلامرضا حسینی که با تدوین و تحلیل اطلاعات مفید و روزآمد موضوع، گام‌های ارزنده‌ای را در این مسیر برداشته‌اند، سپاسگزاریم. به امید ایرانی سربلند و پیروز.

مرکز مطالعات و انتشارات آفتاب توسعه

مواد مخدر توطئه استعمار جهانی است.^۱

پیشگفتار

مواد مخدر، قاچاقچی و معتاد، واژه‌هایی هستند که انسان‌ها از قدیم‌الایام به اشکال مختلف با آن آشنا و با معضلات آن دست و پنجه نرم می‌کنند. یکی از بحران‌های جامعه جهانی، وابستگی دارویی به انواع مخدرهاست. امروزه تنوع و گستردگی زیادی در انواع مخدرها به وجود آمده است و اعتیاد نیز صورت‌های مختلفی پیدا کرده، و شیوع بیماری‌های حاد عفونی، مانند ایدز و هپاتیت جز لاینفک این پدیده شوم است؛ جوامع بشری، دولت‌ها و مؤسسات مختلف، سال‌ها است که می‌خواهند با این معضل مبارزه کنند و هزینه‌های گزافی نیز در این زمینه پرداخته‌اند. بیش‌تر زندانیان جهان به دلیل ارتباط با مواد مخدر بازداشت هستند و بسیاری از بزه‌های دیگر مانند سرقت، قتل و تجاوز، به مصرف مواد مخدر مربوط می‌شوند.

در جامعه ما، معتاد فردی است که مواد افیونی، تریاک و هروئین مصرف می‌کند. در سال‌های اخیر مخدرهای صناعی یا همان قرص‌های روان‌گردان در میان جوانان محبوبیت یافته و عدم اطلاع‌رسانی و آموزش مناسب و دقیق، نوعی دوگانگی در بحث اعتیاد ایجاد کرده است؛ اغلب مصرف‌کنندگان معتقدند که هیچ‌گاه معتاد نخواهند شد و یا مصرف یک قرص روان‌گردان اعتیادآور نیست.

۱. حضرت امام خمینی (ره).

بر اساس رتبه‌بندی سنی، ۳/۳ درصد جوانان ۱۲ تا ۱۷ ساله آمریکا، ۱۵/۱ درصد سنین ۱۸ تا ۲۵ ساله، و ۲/۶ درصد جوانان ۲۶ سال به بالا در این کشور، مواد مخدر جدید (روان‌گردان) مصرف می‌کنند. این در حالی است که در این قاره، مصرف ماری جوانا، حشیش و غیره نیز در میان دانش‌آموزان رواج دارد.

برای مثال اکستازی در آمریکا، بلژیک، هلند، اسپانیا، چک، آلمان و انگلیس نیز مصرف می‌شود و به همین دلیل کشورهای اروپایی، به خصوص انگلیس برای آموزش والدین و حتی دانش‌آموزان، مراکز مختلفی دایر کرده‌اند تا آخرین اطلاعات روانشناسی و اجتماعی دانش‌آموزان سنین مختلف را در اختیار والدین قرار دهند و آنان را نسبت به تغییر حالات فرزندانشان در صورت مصرف مواد مختلف آگاه کنند. با تمام این اقدامات از هر صد دانش‌آموز انگلیسی یازده سال به بالا یک نفر و از هر ده دانش‌آموز ۱۵ ساله یک نفر هروئین و قرص‌های اکستازی مصرف می‌کنند.

در کشور ما به دلیل عدم اطلاع‌رسانی کافی به خانواده‌ها و جوانان، شناخت دقیق و کاملی از مواد مخدر، اعتیاد و آثار مخرب آن وجود ندارد. شاید اولین گام در راه پیشگیری از اعتیاد، شناخت انواع مواد مخدر و عوارض سوء مصرف آن باشد؛ در کتاب حاضر تلاش شده است که در مجموعه‌ای نه چندان پر حجم، و با بیانی رک و بی‌پرده موضوع اعتیاد طرح شود، هرچند مقوله مواد مخدر و اعتیاد بحث مفصلی است که می‌توان از زوایای مختلف و در چندین مجلد بدان پرداخت.

از همه عزیزانی که حقیر را در سامان دادن این اثر یاری دادند، سپاسگزارم. نظر کارشناسی محققان، دانش‌پژوهان و صاحب‌نظران و همچنین نقد و نظر خوانندگان گرامی، برای تکمیل و ارتقای این اثر بسیار سودمند است.